

1. Визначити ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1,2

Дисципліна: «Економіка, організація та планування енергетичного виробництва»

Тема роботи: Розрахунок показників використання основних та обігових фондів

Мета: Оволодіти технікою виконання розрахунків показників використання обігових фондів

Забезпечення заняття: Інструкція до практичної роботи, калькулятор, вихідні дані (дивиться

таблицю 2.1); таблиці

«Структура оборотних коштів», схема

«Кругообіг оборотних

коштів»; суму промислово-виробничих фондів;

2. Розрахувати середньорічну вартість основних фондів;

3. Визначити фізичний знос обладнання;

4. Розрахувати річну суму амортизаційних відрахувань;

5. Розрахувати фондівіддачу, фондомісткість,

фондоозброєність;

1. Розрахувати коефіцієнт оборотності оборотних засобів;

2. Розрахувати тривалість обороту оборотних засобів.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1,2

Дисципліна: «Економіка, організація та планування енергетичного виробництва»

Тема роботи: Розрахунок показників використання основних та обігових фондів

Мета: Оволодіти технікою виконання розрахунків показників обігових фондів

Забезпечення заняття: Інструкція до практичної роботи, калькулятор, вихідні дані (дивиться

таблицю 2.1); таблиці «Структура оборотних коштів», схема

«Кругообіг оборотних коштів»;

Хід роботи

ПР1	1. Визначити суму промислово-виробничих фондів;
	2. Розрахувати середньорічну вартість основних фондів;
	3. Визначити фізичний знос обладнання;
	4. Розрахувати річну суму амортизаційних відрахувань;
	5. Розрахувати фондівддачу, фондомісткість, фондоозброєність;
ПР2	1. Розрахувати коефіцієнт оборотності оборотних засобів;
	2. Розрахувати тривалість обороту оборотних засобів.

Основні фонди включають матеріальні цінності, що багато разів беруть участь в процесі виробництва продукції і поступово переносять свою вартість на готовий продукт у вигляді

амортизації за весь термін служби.

Основні ознаки (характеристика) основних фондів:

1. Засоби праці.
2. Багато разів беруть участь в процесі виробництва.
3. Не змінюють свою натуральну величину в процесі виробництва.
4. Переносять свою вартість на створюваний продукт по частинах за весь термін служби за допомогою амортизації.

Таблиця - Сума промислово-виробничих фондів

Показники	вартість, тис.ум.од	Відсоток, %	Активні або пасивні
Будівлі	496	21%	П
Їдальні	154	7%	П
Транспортні засоби	406	17%	П
Передавальні засоби	413	18%	А
Силові машини	311	13%	П
Споруди	464	20%	А
Інші	91	4%	
Разом	2335	100%	

Основні фонди включають матеріальні цінності, що багато разів беруть участь в процесі виробництва продукції і поступово переносять свою вартість на готовий продукт у вигляді

амортизації за весь термін служби.

Основні ознаки (характеристика) основних фондів:

1. Засоби праці.

2. Багато разів беруть участь в процесі виробництва.
3. Не змінюють свою натуральну величину в процесі виробництва.
4. Переносять свою вартість на створюваний продукт по частинах за весь термін служби за допомогою амортизації.

Таблиця - Сума промислово-виробничих фондів

Показники	вартість, тис.ум.од	Відсоток, %	Активні або пасивні
Будівлі	496	21%	П
Їдальні	154	7%	П
Транспортні засоби	406	17%	П
Передавальні засоби	413	18%	А
Силові машини	311	13%	П
Споруди	464	20%	А
Інші	91	4%	
Разом	2335	100%	

Середньорічна вартість основних фондів:

$$C_{\text{св}} = C_{\text{пр}} + C_{\text{введ}} \cdot \frac{n}{12} - C_{\text{виб}} \cdot \frac{12-n}{12} = 2335 + 92,44 \cdot \frac{7}{12} - 17,5 \cdot \frac{10}{12} - \frac{58,31 \cdot (12-4)}{12} - \frac{3,2 \cdot (12-4)}{12} = 3080(\text{грн})$$

де $C_{\text{пр}}$ - вартість на початок року, грн;

$C_{\text{введ}}$ - вартість знову введенного устаткування, грн;

$C_{\text{виб}}$ - вартість вибувають обладнання, грн;

n - кількість місяців роботи обладнання

Коефіцієнт фізичного зносу визначається за формулою:

$$K_{\text{фі}} = \frac{C_n - C_z}{C_n} \cdot 100 = \frac{2335 - 157}{2335} \cdot 100 = 93\%$$

де C_n - первісна вартість, грн

C_z - залишкова вартість. грн

Для відновлення зношеної частини обладнання проводяться капітальні та поточні ремонти. З цією метою створюється амортизаційний фонд.

Річна сума амортизації визначається за формулою:

$$A_p = \frac{C_n \cdot H_a}{100} = \frac{2335 \cdot 19}{100} = 443 (\text{грн})$$

де C_n - первісна вартість устаткування, грн

H_a – норма амортизації, згідно із законодавством України, %

Показники використання основних фондів.

Фондовіддача (Фв) – показує, скільки реалізується продукції на 1 грн. основних фондів:

$$\Phi_v = \frac{B}{C} = \frac{475}{3080} = 0,1 < 1$$

де B – випуск продукції, грн;

C – середньорічна вартість основних фондів, грн.

Якщо фондовіддача > 1 , то основні фонди використовуються ефективно.

Фондомісткість (Фм) – показник, зворотний фондовіддачі, якщо $\Phi_e > 1$, то основні фонди використовуються ефективно.

$$\Phi_m = \frac{C}{B} = \frac{1}{\Phi} = \frac{3080}{475} = 6 > 1$$

Фондоозброєність (Фo) – характеризує ступінь автоматизації і механізації ручної праці:

$$\Phi_o = \frac{C}{Ч} = \frac{3080}{58} = 53 \text{ грн/чол}$$

де C – середньорічна вартість, грн

$Ч$ – середньооблікова чисельність робочих, чол.

Оборотним капіталом (обіговими коштами) називають засоби виробництва, що беруть участь тільки в одному виробничому циклі, під час якого цілком переносять свою вартість на вартість готової продукції.

Найважливішими показниками ефективності використання обігових коштів є швидкість їх обороту (коефіцієнт оборотності) і тривалість одного обороту в днях.

Коефіцієнт оборотності обігових коштів показує кількість оборотів, які ці кошти здійснюють за плановий період. Цей коефіцієнт визначається за формулою:

$$K_{об} = \frac{B}{O} = \frac{475}{351} = 1,35$$

де В - обсяг випущеної (реалізованої) продукції, грн

О - оборотні кошти підприємства, грн

Тривалість одного обороту обігових коштів (середній період оборотності) показує, протягом якого періоду (за скільки днів) обігові кошти здійснюють один оборот. Значення цього показника в днях може бути визначене так:

$$T_{об} = \frac{Д}{K_{об}} = \frac{365}{1,35} = 270,37$$

де Д - кількість днів у плановому періоді.

$K_{об}$ - коефіцієнт оборотності обігових коштів

Контрольні питання:

1. **Основні фонди** – це засоби праці, в вартісному вираженні, які включають в себе матеріальні цінності, багаторазово беруть участь у процесі виробництва продукції і поступово переносять свою вартість на готовий продукт у вигляді амортизації за весь термін служби.

КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ:

- 12) Будівлі (заводоуправління, лабораторії, цехи, склади).
- 12) Споруди (шахти, естакади, тунелі, водонасосні станції, резервуари, цистерни для зберігання рідких, твердих і газоподібних речовин, огорожі, мости, димові труби).
- 12) Передавальні пристрої (пристрої для передачі теплової та електроенергії, рідких, твердих і газоподібних речовин, електричні мережі і системи).
- 12) Машини та обладнання:
 - робочі машини;
 - силові машини;
 - вимірювальні прилади і пристрої;
 - обчислювальна техніка;
 - інше.
- 12) Інструмент.
- 12) Транспортні засоби.
- 12) Виробничий інвентар (стелажі, стенди).
- 12) Господарський інвентар (стілці, столи, шафи).
- 12) Земельні угіддя
- 12) Велика рогата худоба
- 12) Багаторічні насадження

12) Інші основні фонди - основні фонди, вартість яких не більше 500 грн. і термін служби менше року.

2. Облік основних фондів натуральному вираженні використовується для визначення складу і планування відновлення основних фондів. На кожен об'єкт відкривається аналітичний рахунок, в якому відображається технічна характеристика і місце положення об'єкта.

Вартісний облік необхідний для визначення собівартості та ступеня зносу обладнання, а також для нарахування амортизації.

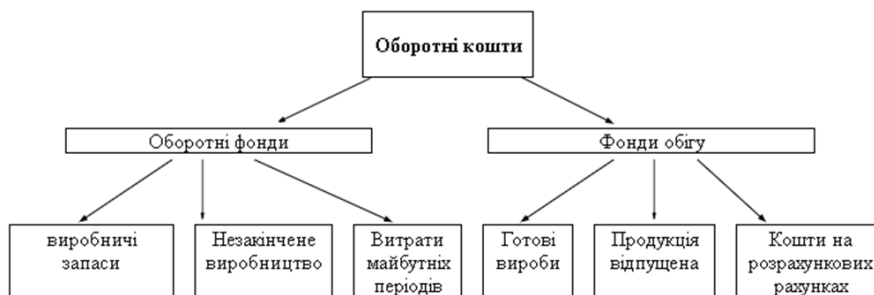
3. Основними показниками ефективності використання основних виробничих фондів є фондвіддача і фондомісткість. Фондовіддача – це відношення вартості виробленої впродовж року продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів. Вона відображає випуск продукції на 1 грн. основних виробничих фондів. Оберненим показником фондвіддачі є фондомісткість, яку розраховують діленням середньорічної вартості основних виробничих фондів на вартість виробленої впродовж року продукції, тобто вона вказує, на яку суму потрібні основні виробничі фонди для вироблення продукції вартістю 1 грн.
4. Амортизація - поступове перенесення вартості основних фондів на створювану продукцію.

$$A = \frac{C_n \cdot H_a}{100} \text{ грн}$$

де А – амортизаційні відрахування; грн

Сп – первинна вартість, грн;

Н_а – норма амортизації, %.

1. Оборотні кошти в процесі виробництва роблять кругообіг:

Гроші - виробничі запаси - незакінчене виробництво - готова продукція - товар - гроші з прибутком

Висновок: на цій практичній роботі я оволоділа технікою виконання розрахунків показників використання обігових фондів.

